

EL SECTOR TERCIARI (1/5)

LES ACTIVITATS TERCIÀRIES	EL SECTOR TERCIARI	<ul style="list-style-type: none"> • Inclou les activitats que no produeixen béns materials, sinó que donen serveis a la població: sanitat, educació, turisme, comerç, transports, oci, etc. • Als països desenvolupats el sector terciari és el més important, tant pel nombre de treballadors que ocupa com per la riquesa que genera.
	LA DIVERSITAT DEL SECTOR DE SERVEIS	<ul style="list-style-type: none"> • El sector terciari es caracteritza per la gran diversitat d'activitats. • La màxima expansió del sector terciari s'ha assolit amb la societat de la informació. Es parla de revolució del terciari. • El sector terciari superior o quaternari inclou serveis relacionats amb els avenços científics i tecnològics. • El sector terciari banal inclou treballs que requereixen poca preparació i mal pagats: serveis domèstics, venda ambulat, etc.
	ELS SERVEIS I ELS CANVIS SOCIALS RECENTS	<ul style="list-style-type: none"> • Els canvis socials recents han creat una major demanda de serveis: <ul style="list-style-type: none"> – L'augment de l'esperança de vida fa imprescindibles una sèrie de serveis relacionats amb l'atenció a les persones grans o dependents. – La incorporació de la dona al món laboral fa urgent la creació d'escoles infantils i de serveis que faciliten la feina domèstica. – La reducció de la jornada laboral i les vacances pagades expliquen l'oferta d'activitats d'oci i la importància del sector turístic.
EL SECTOR TERCIARI AL MÓN D'AVUI	CARACTERÍSTIQUES	<ul style="list-style-type: none"> • Característiques de les activitats del sector terciari: <ul style="list-style-type: none"> – Són heterogènies: per la gran varietat de serveis, i per la diversitat en la qualificació dels treballadors i en les dimensions de les empreses. – Són activitats intangibles i immaterials. – Són activitats impossibles d'emmagatzemar. – Estan situades a prop del consumidor. – Tenen un nivell baix de mecanització. – Són activitats en expansió arreu del món. – Estan repartides de manera desigual al món.
	CLASSIFICACIÓ	<ul style="list-style-type: none"> • Una manera de classificar-les, les organitza en quatre grups: <ul style="list-style-type: none"> – Els serveis socials agrupen les activitats vinculades a l'administració, l'educació, la sanitat, etc. – Els serveis de distribució agrupen les activitats relacionades amb la circulació de persones, de béns i d'informació (transport, comerç...). – Els serveis a les empreses faciliten el seu funcionament i manteniment (finances, neteja...). – Els serveis al consumidor estan relacionats amb el comerç al detall, l'hostaleria, el turisme, el lleure, les reparacions i instal·lacions, etc.
UN SERVEI SOCIAL BÀSIC: LA SANITAT	LA MILLORA DE L'ESPERANÇA DE VIDA	<ul style="list-style-type: none"> • Al segle XX la població mundial va augmentar perquè a molts països va baixar la mortalitat infantil i va augmentar l'esperança de vida. Aquests progressos es donaren per: <ul style="list-style-type: none"> – Una millor alimentació gràcies als progressos en l'agricultura. – Les millores en la higiene. – El descobriments de remeis eficaços, com vacunes i antibiòtics.
	LA SANITAT COM A SERVEI	<ul style="list-style-type: none"> • La sanitat és un servei social bàsic. Totes les persones tenen dret a rebre assistència mèdica. Però aquest dret, generalment, només el poden exercir els habitants dels països desenvolupats. • A molts països el dret a la salut el garanteix l'Estat (sanitat pública).
	SALUT I RIQUESA	<ul style="list-style-type: none"> • El nivell econòmic d'un país determina, en gran manera, el nombre i la qualitat dels seus serveis sanitaris. <ul style="list-style-type: none"> – Els països pobres manquen sovint dels serveis sanitaris bàsics i pateixen els estralls de malalties transmissibles i infeccioses. – Els països rics disposen de mitjans científics i tecnològics avançats per combatre determinades malalties. Tanmateix, en aquests països augmenten les malalties de l'estil de vida, derivades de formes de vida poc saludables.

EL SECTOR TERCIARI (2/5)

L'ACTIVITAT COMERCIAL	EL COMERÇ	<ul style="list-style-type: none"> • El comerç consisteix en la compravenda de mercaderies per satisfer les necessitats de la població. • Inicialment, es feia mitjançant el bescanvi (intercanvi de productes). • Posteriorment, amb l'aparició de la moneda, es va poder donar un valor a les mercaderies i s'amplià l'àmbit de les activitats comercials. 		
	COMERÇ INTERIOR I COMERÇ EXTERIOR	<ul style="list-style-type: none"> • El comerç interior es desenvolupa dintre d'un país, i pot ser de dos tipus: 	<ul style="list-style-type: none"> – Comerç a l'engròs: els majoristes compren grans quantitats de productes i els venen a unes altres empreses o comerciants. – Comerç a la menuda o al detall: es ven directament al públic i en poca quantitat. 	
		<ul style="list-style-type: none"> • El comerç exterior és el que es fa entre diferents estats. Inclou tant les vendes de productes nacionals a uns altres països (exportacions) com les compres de productes de l'exterior (importacions). 		
	BALANÇA COMERCIAL	<ul style="list-style-type: none"> • La balança comercial és la diferència entre les exportacions i les importacions d'un país. Es refereix als béns materials. 	Pot ser positiva o negativa: <ul style="list-style-type: none"> – Si les exportacions superen les importacions, és positiva. – Si les importacions superen les exportacions, és negativa. 	
	BALANÇA DE PAGAMENTS	<ul style="list-style-type: none"> • La balança de pagaments reflecteix el conjunt d'intercanvis econòmics d'un país. Inclou béns materials, serveis i béns financers. 	Pot ser excedentària o deficitària: <ul style="list-style-type: none"> – Si els ingressos superen les despeses, és excedentària. – Si les despeses superen els ingressos, és deficitària. 	
EL COMERÇ INTERNACIONAL ACTUAL	CARACTERÍSTIQUES DEL COMERÇ ACTUAL	<ul style="list-style-type: none"> • El comerç mou quantitats enormes de productes molt diferents i utilitza mitjans de transport de gran capacitat i eficàcia a preus raonables. • El comerç ha creat una xarxa de relacions comercials d'àmbit mundial que té aquestes característiques: <ul style="list-style-type: none"> – Ocupa moltes persones. – Es concentra en un nombre reduït d'empreses. – S'ha expandit les darreres dècades del segle XX. 		
	INTERCANVIS COMERCIALS INTERNACIONALS	<ul style="list-style-type: none"> • Des de la segona meitat del segle XX, el comerç internacional ha experimentat un desenvolupament espectacular: inclou espais molt amplis i augmenta constantment el seu valor econòmic. • Els intercanvis comercials de volum i valor més grans es produeixen entre la Unió Europea, el Japó, la Xina, l'Àsia oriental i els Estats Units. Es comercialitza sobretot amb productes manufacturats. El comerç entre els països membres de la Unió Europea també té una gran importància. • Els altres països tenen un pes menor en l'activitat comercial mundial. Exporten matèries primeres, productes agraris i manufactures. 		

EL SECTOR TERCIARI (3/5)

FLUXOS I BLOCS COMERCIALS	FLUXOS COMERCIALS	<ul style="list-style-type: none"> • Els fluxos comercials són els moviments produïts entre venedors i compradors en els intercanvis comercials. Aquests fluxos poden ser: 	<ul style="list-style-type: none"> – Fluxos de matèries primeres: el 40% dels intercanvis mundials, perquè els països productors les venen a l'exterior. Hi destaca el petroli. – Fluxos de productes manufacturats: el 80% van dels països rics cap als altres, tot i que hi destaquen potències emergents com la Xina, l'Índia i el Brasil. – Fluxos de capitals: mouen grans quantitats de diners per tot el món: préstecs bancaris, inversions, compra i venda d'empreses o d'accions en borsa... Els fluxos més grans es produeixen entre els EUA, la Unió Europea i el Japó.
	FLUXOS D'INFORMACIÓ	<ul style="list-style-type: none"> • Els fluxos d'informació s'han generalitzat amb l'aparició de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC), que permeten difondre de manera immediata la informació. • La implantació de les TIC depèn del grau de desenvolupament de cada país. 	
	BLOCS COMERCIALS	<ul style="list-style-type: none"> • La mundialització dels intercanvis ha obligat molts països a agrupar-se en blocs comercials per eliminar rivalitats i regular els fluxos. Tenen en comú: <ul style="list-style-type: none"> – Proximitat espacial. – Unió duanera. – Redistribució industrial. – Front comú. – Complementarietat i unió d'esforços. 	<ul style="list-style-type: none"> • Principals blocs comercials: <ul style="list-style-type: none"> – UE (Unió Europea) – NAFTA (Tractat de Lliure Comerç d'Amèrica del Nord) – MERCOSUR (Mercat Comú d'Amèrica del Sud) – COMUNITAT ANDINA – MCCA (Mercat Comú Centreamericà) – ASEAN (Associació de Nacions del Sud-est Asiàtic) – ANZCERTA (Acord Austràlia Nova Zelanda) – UMA (Unió del Magrib Àrab)

EL SECTOR TERCIARI (4/5)

ELS TRANSPORTS	EL TRANSPORT	<ul style="list-style-type: none"> • El transport és l'activitat per mitjà de la qual una persona o mercaderia és traslladada d'un lloc a un altre. – Sistemes de transport (permeten els desplaçaments): són el transport aeri, el terrestre i el marítim. – Infraestructures: carreteres, vies fèrries, ports i aeroports. – Mitjans de transport: camions, trens, vaixells i avions. • L'increment dels intercanvis fa necessària la millora dels transports. 	
	FUNCIONS DEL TRANSPORT ACTUAL	<ul style="list-style-type: none"> – Satisfà moltes de les necessitats econòmiques d'un país. – Permet els desplaçaments quotidians de la població. – Permet els desplaçaments a llocs llunyans (turisme, migracions...). – Fa possible la distribució de béns i serveis. 	
	LA REVOLUCIÓ DELS TRANSPORTS	<ul style="list-style-type: none"> • La revolució als mitjans de transport en els darrers cinquanta anys ha tingut com a objectiu transportar quantitats més grans de persones i de càrrega, de forma més ràpida, segura i econòmica. Els canvis més significatius de la revolució dels transports són: <ul style="list-style-type: none"> – L'augment del tonatge i de la velocitat dels vehicles. – La intermodalitat en el transport de mercaderies. – La millora de les infraestructures viàries. – L'augment de la seguretat. – La reducció del preu dels desplaçaments. – Els avenços en les telecomunicacions. 	
	LES XARXES DE TRANSPORT	<ul style="list-style-type: none"> • L'organització i l'explotació d'un territori necessita bones xarxes de transport, un conjunt d'infraestructures adequades. • Les xarxes de transport estan formades per eixos o línies que uneixen dos punts o més connectats entre si i els disposen en forma de malla o xarxa. Els llocs centrals d'aquestes xarxes són els nusos de transport. • Les xarxes s'estructuren de manera desigual al món: <ul style="list-style-type: none"> – Als països desenvolupats les xarxes solen ser denses i els desplaçaments funcionen bé. – Als països pobres solen ser escasses, poc denses i mal estructurades. 	
ELS SISTEMES DE TRANSPORT	TRANSPORT TERRESTRE	<ul style="list-style-type: none"> • El transport per carretera. La carretera és la infraestructura més utilitzada per transportar persones i mercaderies. Forma una xarxa molt estructurada i densa. 	<ul style="list-style-type: none"> • El transport per ferrocarril. És òptim per recórrer distàncies mitjanes i llargues, tant per a passatgers com per a mercaderies. És ràpid, segur i econòmic, malgrat que el traçat ferroviari és rígid. • Millores tècniques → major capacitat de passatgers i de càrrega, i més velocitat: <ul style="list-style-type: none"> - Els trens d'alta velocitat (TAV). - Els trens ràpids (TR).
	TRANSPORT AERI	<ul style="list-style-type: none"> • El transport aeri és el més adequat per al desplaçament de persones a grans distàncies i per al transport de mercaderies lleugeres, peribles o de gran valor, gràcies a la seva rapidesa i seguretat. • Té, però, l'inconvenient que és car, perquè els avions consumeixen molt carburant i necessiten un manteniment rigorós. • Els aeroports tenen grans espais perquè el transport aeri sigui eficaç. • L'aparició de les companyies de baix cost (low cost) ha revolucionat i popularitzat el transport aeri. 	
	TRANSPORT MARÍTIM	<ul style="list-style-type: none"> • El transport marítim és indicat per als recorreguts de llarga distància i a preu baix de mercaderies pesants, voluminoses o perilloses. És complementa, de vegades, amb el transport fluvial. • El transport marítim té alguns inconvenients: <ul style="list-style-type: none"> – És molt lent i s'utilitza poc per transportar viatgers. – La càrrega dels vaixells pot ser perillosa. Els accidents marítims són un risc per a l'ecosistema marí. 	

EL SECTOR TERCIARI (5/5)

EL TURISME	CAUSES DEL DESENVOLUPAMENT DEL TURISME	<ul style="list-style-type: none"> • Una de les activitats del sector terciari que ha experimentat un creixement més gran als països rics és el turisme. • Causes del desenvolupament del turisme són: <ul style="list-style-type: none"> – L'augment de temps lliure, a causa de la generalització de la setmana laboral de cinc dies, que dona lloc a un llarg cap de setmana, i a un període anual de vacances pagades. – La societat del benestar, que cobreix les necessitats bàsiques i assegura pensions d'invalidesa i de vellesa, ha alliberat els treballadors de l'estalvi de previsió. Això els permet gastar el seu salari en béns de consum. – La generalització de l'ús de l'automòbil i la millora de la xarxa viària, i l'augment dels viatges amb avió. 	
	ELS DESPLAÇAMENTS TURÍSTICS	<ul style="list-style-type: none"> • Els fluxos del turisme es donen, sobretot, als països desenvolupats. Es dirigeixen des de les àrees urbanes fins als nuclis receptors. • Els centres emissors de turisme solen ser les grans ciutats o àrees urbanes, d'on surten moltes persones els caps de setmana i, sobretot, durant l'estiu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Els fluxos turístics es dirigeixen cap a nuclis receptors que, segons la distància, són: <ul style="list-style-type: none"> – Nuclis turístics propers, situats en un radi de fins a 200 km de distància dels centres emissors. – Nuclis turístics intermedis, situats en un radi des de 200 fins a 2000 km dels centres emissors. – Nuclis turístics llunyans, situats a partir de 2000 km dels centres emissors.
	IMPORTÀNCIA ECONÒMICA DEL TURISME	<ul style="list-style-type: none"> • El turisme genera la creació i l'expansió d'empreses i serveis: companyies aèries, agències de viatges, cadenes hoteleres, empreses d'animació, etc. • Aquestes empreses, al seu torn, proporcionen llocs de treball nombrosos i diversificats: cambriers, guies turístics, comerciants, etc. • Els turistes acostumen a gastar els seus diners als llocs de destinació: desplaçaments, allotjament, activitats de lleure i diversió..., deixant beneficis al país. • Als països pobres, el sector turístic sol estar en mans de grans operadors turístics i empreses de transports internacionals, amb seu als països desenvolupats. 	
	EFFECTES DEL TURISME	<ul style="list-style-type: none"> • Factors positius del turisme: <ul style="list-style-type: none"> – Representa per a un país ingressos elevats. – Crea molts llocs de treball. – Dinamitza altres sectors econòmics. – Permet el contacte amb unes altres cultures. – Facilita l'aprenentatge d'altres llengües. 	<ul style="list-style-type: none"> • Factors negatius del turisme: <ul style="list-style-type: none"> – Genera augment dels preus. – Incrementa l'especulació del sòl. – Enriqueix grans empreses. – Molts dels llocs de treball són de poca qualificació i estan mal pagats. – Provoca grans impactes ambientals: alteració de la costa en construir ports, contaminació de les aigües...